

ST. JAMES ARMENIAN APOSTOLIC CHURCH
ՍԲ. ՅԱԿՈԲ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻ

Rev. Father Hovhan Khoja-Eynatyan, Pastor
816 Clark Street, Evanston, IL 60201
Tel: 847-864-6263, e-mail: office@stjamesevanston.org
www.stjamesevanston.org

MARCH 6, 2016

Sunday of the Judge

ՄԱՐՏ 6, 2016

Դատարարի Կիրակի

*Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ որպէս խունկ առաջի քո, Տէ՛ր:
Համբարձումն ձեռաց իմոց՝ Պատարագ երեկոյի:*

Սաղմոս 141:2

*Let my prayer be counted as incense before you,
and the lifting up of my hands as the evening sacrifice!*

Psalm 141:2

Armenian Historical Year 4508 (ՏՀԸ) - Armenian Calendrical Year 1465 (ՌՆԿԵ)

Morning Service: 9:00 AM
Sunrise Service: 10:00 AM
Divine Liturgy: 10:30 AM
Bible Readings: Isaiah 65:8-25; Philippians 9; 3:1-4; Luke 17:20-18:14

ԿԻՐԱԿԻ, ՄԱՐՏ 6, 2016

Արևոտեան Ժամ: 9:00
Արևազալի Ժամ: 10:00
Սուրբ Պատարագ: 10:30
Ընթերցումներ: Եսայի 65:8-25; Փիլիպեցիներուն 9; 3:1-4;
 Դուկաս 17:20-18:14

PLEASE PRAY FOR OUR SICK

Let us remember all those here at St. James who are suffering health problems and are in need of God's healing and comfort. Let us keep them in our prayers and thoughts, especially:

Patriarch Mesrob Moutafian	Archbishop Yeghishe Gizirian	
Alexander Adajian	Jirayr Gerardo	Dn. Hagop Papazian
Shoushan Altun	Karen Gevorgyan	Ernest Petrosyan
Saro Anbarchian	Vartges Goorji	Anik Sarkis
Andranik, Servant of God	Hoyle Green	Surpik Simon
Jack Coloian	Pat Green	Joseph Summer
Veronica Dadourian	Mary Haidarian	Sarkis Tashjian
Karen Demirdjian	Nargez Hamayak	Vigen Ter-Avakian
Babken Dilanjan	Nona Israyelyan	Milan Thakkar
Seda Dilanjan	Berjouhi Moukhtarian	Mari Yegiyayan
Lucy Genian	Araxie Movsesian	Carla Ziegler

If you know of anyone that needs our special prayers, please call the church office (847) 864-6263 or Der Hovhan (847) 644-7389 so that their names can be included on this list or if a name should be removed.

**ST. JAMES ARMENIAN APOSTOLIC CHURCH
 WOMEN'S GUILD**

ANNUAL MID-LENTEN LUNCHEON**March 6, 2016**

Following Divine Liturgy ~12:00 p.m.

Suggested donation: \$15 – Adults, \$7 – Children under 10

FEASTS AND FASTS

March 6 - 12 Fifth Week of Great Lent. Fast
March 12 Commemoration of St. Gregory the Enlightener's torments and confinement to *Khor Virap* (Deep Dungeon)

SUNDAY OF THE JUDGE

The fifth Sunday of Great Lent is called the Sunday of the Judge. The message of the day comes from the parable of the widow and the judge. The parable is mentioned in the Gospel of St. Luke (18:1-8) and tells the story of a widow who repeatedly came to a judge who neither feared God nor respected man to plead for her rights. For a long period of time the judge refused to act, but fearing that the woman would continue to return indefinitely, the judge finally granted her request. Thus, he put an end to her continuous appeals and was rid of her. After telling this parable, the Lord assured everyone that if a man as corrupt and unfair as this judge acted in favor of the widow, then God surely would judge in favor of His people and grant the requests of all those who submit to Him through prayer.

This parable exhorts us to always and continually pray as prayer symbolizes the soul's eternal striving and thirst for God. The parable also contains an appeal from Christ. After telling the parable, Christ says: "But will the Son of Man find faith on earth when He comes?" In His words, Jesus gives a reference to the Second Coming, and sadness and anguish are felt in the Lord's remark. It is truly painful for the Savior that many people may be subject to a just though cruel judgment instead of becoming the inheritors of the Kingdom of God.

ԴԱՏԱՎՈՐԻ ԿԻՐԱԿԻ

Մեծ Պահքի հինգերորդ կիրակին կոչվում է Դատավորի: Այդ օրվա խորհուրդը բացատրում է այրի կնոջ եւ դատավորի մասին առակը (Ղուկ. 18: 1-5): Ըստ առակի՝ մի այրի կին, անընդհատ խնդրում է Աստծուց չերկնչող եւ մարդկանցից չվախեցող դատավորին՝ իր դատն անելու: Դատավորը կնոջից ազատվելու համար ստիպված բավարարում է նրա պահանջը: Այս առակը պատմելուց հետո Քրիստոս հավաստիացնում է բոլորին, որ եթե անարդար դատավորն այրի կնոջ դատը տեսավ, ապա Աստված առավել ևս կկատարի բոլոր նրանց խնդրանքները, ովքեր միշտ աղոթքով խնդրում են:

Առակը հորդորում է ամեն ժամ աղոթել, որը խորհրդանշում է հոգու մշտական մղումն առ Աստված, բայց միևնույն ժամանակ իրական աղոթքի կոչ է: Առակը պատմելուց հետո Քրիստոս ասում է. «Իսկ երբ մարդու Որդին գա, արդյո՞ք երկրի վրա հավատ կգտնի» (Ղուկ. 18: 8): Առակում Հիսուսը տալիս է երկրորդ գալստյան գաղափարը: Տիրոջ բառերի մեջ տխրություն ու թախիծ է զգացվում: Փրկչի համար ցավալի է, որ շատ մարդիկ կարող են ենթարկվել Ահեղ դատաստանի՝ արքայության ժառանգորդներ լինելու փոխարեն:

MEDIAN DAY OF GREAT LENT (*MEEJEENK*)

As established by Archbishop Malachia Ormanian, the 24th day (or the fourth Wednesday) of Great Lent marks the halfway point of this most sacred season. From the halfway point forward, a number of hymns written by the composer Stegh are sung during the Peace Service held in the evenings on Mondays, Tuesdays and Thursdays. Another *Meejeenk* custom involves a folk tradition in which the housewife of every household bakes an unleavened cake and puts a coin in it while baking. The rest of the year will be successful for the family member who finds this coin in his/her portion of the cake.

ՄԻՋԻՆՔ

Ըստ Մաղաքիա արք.Օրմանյանի՝ Միջինք անունը տրվում է Մեծ պապը կիսող օրվան, որը տոնական նշանակություն չունի: Միջինք է Դ (չորրորդ) չորեքշաբթի կամ Մեծ պապի 24-րդ օրը: Միջինքից սկսած՝ Խաղաղական ժամերգության ընթացքում սկսում են երգվել Ստեղի շարականները՝ հավուր պատշաճի:

Այդ օրը, ըստ ժողովրդական ավանդության՝ հայ տանտիկիները թխում են բաղարջ, որի մեջ մետաղադրամ են դնում: Ում բաժին ընկնի այդ դրամը, այդ տարի հաջողություն կունենա:

ՄԲ. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՎՈՐՉԻ ՌԻ ՎԻՐՄՊ ՄՏՆԵԼՈՒ ՉԻՇԱՏԱԳՈՒԹՅԱՆ ՕՐ

Հայ առաջին կաթողիկոս Մբ. Գրիգոր Լուսավորչին նվիրված երեք հիշատակության օրերից՝ տարվա մեջ առաջինն է: Ըստ Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու տոնացույցի՝ նշվում է Մեծ պահքի 6-րդ կիրակիի նախորդ շաբաթ օրը: Տոնը կատարվում է ի հիշատակություն Խոր Վիրապում Մբ. Գրիգոր Լուսավորչի կրած չարչարանքների: Ըստ պատմական աղբյուրների՝ Մբ. Գրիգոր Լուսավորիչն Անակ Պարթև իշխանի որդին էր:

Անակ Պարթևը սպանելով հայոց Արշակունի Խոսրով թագավորին, սպանվում է հայ իշխանների կողմից: Որդին՝ Գրիգորը, մեծանում և կրթություն է ստանում Կեսարիայում, դաստիարակվելով իբրև բարեպաշտ քրիստոնյա: Հետագայում դառնում է Խոսրով արքայի որդու՝ Տրդատ թագավորի արքունի դիվանապետը: Մակայն տեղեկանալով, որ Գրիգորը քրիստոնյա է, ինչպես նաև արքայասպան Անակի որդին, Տրդատ արքան նրան չարչարանքների է ենթարկում և նետում Խոր Վիրապի ստորգետնյա զնդանը: 4-րդ դարի ընդհանրական եկեղեցու Հովհան Ոսկեբերան հայրապետը Մբ. Գրիգոր Լուսավորչին

նվիրված իր ներբողում գրել է. «Հիշեք և նրա համբերությունը խոր վիրապի մեջ, որքան էր նեղություններով դառնացած... Իսկ ո՞վ կարող է խոսքով պատմել երանելու անսահման ճգնության մասին, կամ օրինակով ցույց տալ նրա անտանելի նեղությունը, որ ապրում էր իժերի և քարբերի մեջ, որտեղ ոչ զրուցակից կար, ոչ վշտակցող բարեկամ, ոչ օգնական, ոչ մխիթարող եւ ոչ ծառայող:

Նա համբերում էր մեծ ժուժկալությամբ, իբրև կենդանի դրված գերեզմանի մեջ, անտուն, մերկ, այնքան ժամանակ, գիշեր-ցերեկ, ամռան շոգին եւ ձմռան սառնամանիքին: Քանզի այս մարդը մոտ էր Աստծուն»: Խոր Վիրապում կրած 13 տարիների չարչարանքներից հետո Սբ. Գրիգոր Լուսավորչը դուրս գալով ստորգետնյա զնդանից, Քրիստոսի լույսն է տարածում հայոց աշխարհում, դառնալով պետականորեն ճանաչված Հայ եկեղեցու առաջին հովվապետը: Գրիգոր Լուսավորչի հիշատակը, իբրև համաքրիստոնեական սրբի, տոնում են նաև քրիստոնյա մյուս եկեղեցիները:

NAME DAY CELEBRATIONS

Whenever you know a friend or loved one whose Name Day/Feast Day is soon to be celebrated, honor the person by presenting them with a lit candle saying, "Anoonovut abrees" or "Anoonovut dzeranas" ("May you grow old with your name"). Or you can simply say, "Happy Name Day!"

NAME DAY celebrated this week: *Krikor, Kirkor, Grigor, Gregory, Virap.*

Ժամանակացոյց 2016 Մեծ Պահքի Արարողութիւններու Հսկում

Չորեքշաբթի

Մարտ 9, 16- Երեկոյեան 7:00-ին
Խաղաղական եւ Հանգստեան Ժամ
Պահոց ընթրիք

Կիրակի

Գիշերային ժամ - առաւոտեան 9:00-ին
Արեւազալի ժամ - առաւոտեան 10:00-ին
Սուրբ Պատարագ - առաւոտեան 10:30-ին

Ուխտագնացութիւններ դեպի շրջանի Հայկական եկեղեցիները եւ դեպի Սբ. Մարթա Կաթողիկէ Եկեղեցի պիտի կազմակերպուեն ուրբաթ օրերուն:

AREVAKAL: THE SUNRISE SERVICE (*cont.*)

By Fr. Zaven Arzumian

Theology being the science of Christian religion and particularly the dealing with the knowledge of God as gained from his works through the Scriptures, the Sunrise Service is substantiated by the Theology of the Holy Trinity and by the intercession of the saints. Basically these two theological elements permeates the Sunrise Service. Let us outline each very briefly.

The Holy Trinity: the unity of deity in three persons as its three different ways of manifestation comprise the theology of the Trinity. At the scene of our Lord's baptism in Jordan all three were present at the same time: Jesus was being baptized, the Holy Spirit came down in the form of a dove, and the Father witnessed His Son's baptism.

In this specific service the three persons are individually mentioned and worshipped without however losing sight of the unity of the deity; in both cases, individually and in unison, the most Holy Trinity is identified as the source of the intelligible light for mankind.

The Father is addressed as the Creator of light and the primal light. The Son, born of the light., is identified as the righteous sun, whose name is praised with the Father before the sun. Hence, we have essential theological notion of Christ's pre-existence before the times. The Holy Spirit, the third Person of the Trinity, is confessed as proceeded from the Father. And finally the one and indivisible Trinity is glorified by those born of earth.

The doctrines of the Incarnation, the coming of God in the human flesh, is mentioned in passing in the second half of the first prayer, where the infinite God is referred to who came into finitude for our sake.

A greater emphasis is put on the doctrine of the intercession of the Saints. Sainthood has a special significance in the ancient churches and consequently is an integral part of their Theology. In the Sunrise Service hermits of God, champions of faith, martyrs of the Christian churches are grouped as saints and are repeatedly praised as the ones baptized in their blood together with Christ into the death of the Cross.

Historically sainthood was the birth of the earliest persecutions of Christianity and of the subsequent defense of it, which resulted often in martyrdom. Although saints as such came out of the experience of the early church, as a historical and liturgical phenomenon, its roots can be found in the Holy Scriptures.

The following terms have to be considered first: The title itself: Saint, which is properly given to those human members recognized by the Church by canonization.

To honor a saint, is important to specify, not to worship a saint, since worship and adoration are offered to God alone. Saints are worthy of the glory of God for their faith and for their pious life. There is an explicit distinction made by the Church between worshipping, which belongs to God alone, and the honoring which belongs to the saints. Thirdly, saints are the intercessors, the mediators, between God and men, both for the living and for the departed. Through the intercession of the saints Christians benefit from God through Christ, the sole Redeemer. Intercession is limited to mediation, nothing else.

St. James Armenian Apostolic Church (Evanston, IL)

Schedule of Worship Services

2016 Great Lent

Wednesdays

March 9, 16 - 7:00 PM - PEACE AND REST SERVICES
LENTEN POTLUCK SUPPER

Sundays

Night Service – 9:00 AM
Sunrise Service - 10:00 AM
Divine Liturgy - 10:30 AM

Pilgrimages to the local Armenian Churches to the Shrine of all Saints at St. Martha Catholic Church will be organized on Fridays during the Great Lent. Please check the Parish Calendar.

**A NEW CURRICULUM
FOR ST. NERSESS SUMMER CONFERENCES**

St. Nersess Armenian Seminary is pleased to announce a new four-year curriculum for its annual Summer Conferences. The curriculum will prepare Armenian students to become leaders in the Armenian Church, including future Sunday School teachers.

Participants will study such topics as early church history, the sacraments, Armenian religious art, Armenian language, and comparative Christian traditions. At the conclusion of the four-year curriculum, students will receive a certificate of completion from St. Nersess Seminary.

Below is the schedule of this year's summer conferences.

Deacons' Training Program	Saturday, June 25 - Sunday, July 3
High School Session A	Friday, July 15 - Sunday, July 24
High School Session B	Friday, July 29 - Sunday, August 7
Post High School	Tuesday, August 9 - Saturday, August 13

St. James Armenian Apostolic Church

Cordially invites you and your family to

SATURDAY AFTERNOON WORSHIP SERVICE

Saturday, March 19, 2016

5:00 pm – 5:45 pm (sharp)

No fellowship hour.

Service will be conducted entirely in English.

Let us enjoy the gift of prayer with other families and our friends and share our worship time.

AGBU FAMILY NIGHT

Every Third Friday

March 18, April 15, and May 20.

6:00 PM to 10:00 PM

CALENDAR OF WORSHIP SERVICES & EVENTS AT ST. JAMES

March 6, Sunday

March 6, Sunday

March 9, Wednesday

March 11, Friday

March 13, Sunday

March 16, Wednesday

March 18, Friday

March 19, Saturday

March 19, Saturday

March 20, Sunday

March 20, Sunday

Sunday of the Judge

Meejeenk Luncheon

Lenten Vigil at St. James

Lenten Vigil at All Saints Armenian Church

Sunday of the Advent

Lenten Vigil at St. James

Family Lenten Dinner at AGBU

Acolyte Training

Saturday Afternoon Worship (in English)

Palm Sunday

Palm Sunday Luncheon

Piano Forte Foundation Presents

KARINE POGHOSYAN Pianist

“Folk Inspirations”

Works by Grieg, Liszt, Komitas and Stravinsky.

Saturday March 12, 2016 at 7:00 PM

Admission \$20

1335 Michigan Ave. , Chicago, IL 60605

www.pianofortefoundation.org

MARTYRS FOR CHRIST...YESTERDAY AND TODAY
AN ECUMENICAL PRAYER SERVICE
Asking for intercessory prayers from
The Holy Martyrs of the Armenian Genocide

Homilist:

His Grace Bishop Demetrios of Mokissos,
Greek Orthodox Metropolis of Chicago

Presiding Bishops:

His Eminence Archbishop Khajag Barsamian, and
His Eminence Bishop Anoushavan Tanielian

Date: Saturday, April 16, 2016

Service and Musical Program 3:00-4:00 pm. Reception to follow

Place: Assumption Greek Orthodox Church
601 S. Central Ave, Chicago, IL 60644 Tel: [773-626-3144](tel:773-626-3144)

Sponsored by the Joint Committee of the Armenian Churches
of Greater Chicago and Wisconsin

CHICAGOLAND ARMENIAN CHURCHES' JOINT BADARAK

Sunday, April 24 10:00 AM

Armenian All Saints Apostolic Church
1701 North Greenwood Road
Glenview, IL 60026

Please Note: There will be no services at the other churches on this day.
Additional parking available in main chapel parking lot of Chicago Covenant
Presbyterian Church, northwest corner of Lake & Greenwood. Shuttle to church
will be provided.

HOME BLESSING

All parishioners who wish to have their homes blessed should call Der Hovhan
(847) 644-7389 to make arrangements. Have a piece of bread, dish of salt and
glass of water available for the blessing.

Տ Ե Օ Ր Հ Ն Ե Ը Զ

Անոնք, որոնք կը փափաքին իրենց բնակարանները օրհնել տալ. թող
բարնհաճին հնուսձայնել Տէր Հովհանին (847) 644-7389:

ACYOA ARMENIA SERVICE PROGRAM

Affirm your faith. Discover your homeland. Serve your people
July 2-17, 2016

All young adults ages 18 to 30 are welcomed to participate.
Register by March 20 to secure a discounted rate of \$1,975

For more details see the flyer on the Nishan Hall

SCRIPTURE READINGS FOR THIS WEEK

Monday	Hebrews 1:1-14
Tuesday	Isaiah 7:10- 8:10
Wednesday	Exodus 4:1-21; Joel 3:9-22
Thursday	Isaiah 53:1-54:51 Corinthians 15:1-28
Friday	Deuteronomy 10:1-15; Job 19:1-29; Isaiah 45:1-13
Saturday	Wisdom of Solomon 1 st 15-2:22; Micah 7:7-10; Philippians 1:12-21; Matthew 16:24-28

SCRIPTURE READINGS

Ավետարան ըստ Ղուկասի 17.20-18.14

20Երբ փարիսեցիների կողմից հարց տրուեց, թե երբ պիտի գայ Աստծոյ արքայութիւնը, նա պատասխանեց եւ ասաց. «Աստծոյ արքայութիւնը դրսից տեսանելի կերպով չի գալիս, **21**եւ չեն ասի, թե ահաւասիկ, այստեղ է կամ այնտեղ, որովհետեւ ահա Աստծոյ արքայութիւնը ներսում՝ ձեր մէջ է»: **22**Իսկ իր աշակերտներին ասաց. «Կգան օրեր, երբ դուք կուզենաք մարդու Որդու օրերից մէկը տեսնել եւ չէք տեսնի: **23**Եւ եթէ ձեզ ասեն, թե՛ «Ահաւասիկ այստեղ է կամ այնտեղ», մի՛ շտապէք գնալ, **24**որովհետեւ ինչպէս որ փայլակը երկնքի ներքեւից փայլատակելով՝ երկնքի երեսը լուսաւորում է, այնպէս էլ կլինի մարդու Որդին իր օրում: **25**Բայց նախ նա պետք է շատ չարչարուի եւ մերժուի այս սերնդից: **26**Եւ ինչպէս եղաւ Նոյի օրով, այնպէս կլինի եւ մարդու Որդու օրով: **27**Ուտում էին, խմում, կին էին առնում եւ մարդի էին գնում՝ մինչեւ այն օրը, երբ Նոյը տապան մտաւ, եւ ջրհեղեղը եկաւ ու բոլորին կորստեան մատնեց: **28**Նոյնպէս՝ ինչպէս Ղովտի օրով էլ եղաւ. ուտում էին, խմում, առնում էին ու վաճառում, տնկում էին, շինում: **29**Եւ այն օրը, երբ Ղովտը Սոդոմից դուրս եկաւ, երկնքից կրակ ու ծծումբ տեղաց եւ բոլորին կորստեան մատնեց: **30**Նոյն ձեւով է լինելու այն օրն էլ, երբ մարդու Որդին էլ յայտնուելու: **31**Այն օրը ով որ տանիքում է, եւ իր կարասին՝ տանը, թող չիջնի առնելու այն. եւ ով որ հանդում է, նոյնպէս թող յետ չդառնայ: **32**Յիշեցէ՛ք Ղովտի կնոջը: **33**Ով որ ուզի իր անձը փրկել, պիտի կորցնի այն, իսկ ով որ կորցնի իր անձը, պիտի փրկի այն: **34**Ասում են ձեզ. այն գիշերը, եթէ երկու հոգի լինեն մի մահճի մէջ, մէկը պիտի վերցուի, իսկ միւսը՝ թողնուի: **35**Եւ եթէ երկու կին միասին

աղայիս լինեն, մէկը պիտի վերցուի, իսկ միւսը՝ թողնուի: Եւ եթէ հանդում երկու հոգի լինեն, մէկը պիտի վերցուի, իսկ միւսը՝ թողնուի»: **36**Պատասխան տուեցին եւ ասացին նրան. «Որտե՞ր, Տէր»: **37**Եւ նա ասաց նրանց. «Ուր որ մարմինն է, այնտեղ էլ կհաւաքուեն արծիւները»:

18 Մի առակ էլ ասաց նրանց այն մասին, որ նրանք ամէն ժամ պետք է աղօթեն ու չճանձրանան: **2**Ասաց. «Մի քաղաքում մի դատաւոր կար. Աստուծոց չէր վախենում եւ մարդկանցից չէր ամաչում: **3**Եւ նոյն քաղաքում մի այրի կար, որ գալիս էր նրա մօտ եւ ասում. “Իմ ոտխի դէմ իմ դատը տե՛ս”: **4**Եւ դատաւորը երկար ժամանակ չէր ուզում. դրանից յետոյ իր մտքում ասաց. “Թէեւ Աստուծոց չեմ վախենում եւ մարդկանցից չեմ ամաչում, **5**բայց այն բանի համար, որ այրի կինը ինձ յոգնեցնում է, նրա դատը տեսնեմ, որպէսզի անընդհատ չգայ եւ ինձ չանհանգստացնի”»: **6**Եւ Տէրն ասաց. «Լսեցէ՛ք, թէ ինչ էր ասում անիրաւ դատաւորը: **7**Իսկ Աստուած արդարութիւն չի՞ անի իր այն ծառաներին, որոնք գիշեր եւ ցերեկ աղաղակում են. եւ նրանց հանդէպ միայն համբերատա՛ր կլինի: **8**Այո՛, ասում եմ ձեզ. նրանց իսկոյն արդարութիւն կանի. իսկ երբ մարդու Որդին գայ, արդեօք երկրի վրայ հաւատ կգտնի՞»: **9**Այս առակն էլ ասաց ոմանց, ովքեր իրենց ներսում պարծենում էին, թէ արդար են, եւ արհամարհում էին ուրիշ շատերին: **10**«Երկու մարդ տաճար ելաւ աղօթքի կանգնելու. մէկը՝ փարիսեցի, միւսը՝ մաքաւոր: **11**Փարիսեցին կանգնած էր մեկուսի եւ ինքն իրեն այս աղօթքն էր ասում. “Աստուա՛ծ իմ, շնորհակալ եմ քեզնից, որ ես նման չեմ ուրիշ մարդկանց, ինչպէս յափշտակողները, անիրաւներն ու շնացողները եւ կամ ինչպէս այս մաքաւորը. **12**այլ շարաթը երկու անգամ ծոմ եմ պահում եւ տասանորդ եմ տալիս իմ ամբողջ եկամտից”: **13**Իսկ մաքաւորը կանգնած էր մեկուսի եւ չէր իսկ կամենում իր աչքերը երկինք բարձրացնել, այլ ձեռնում էր կուրծքը եւ ասում. “Աստուա՛ծ, ների՛ր ինձ՝ մեղաւորիս”: **14**Ասում եմ ձեզ. սա՛ իշաւ իր տունը արդարացած, ոչ թե՛ միւսը. ով որ բարձրացնում է իր անձը, կխոնարհուի, եւ ով որ խոնարհեցնում է իր անձը, կբարձրացուի»:

Luke 17:20-18:14

20Once, having been asked by the Pharisees when the kingdom of God would come, Jesus replied, “The kingdom of God does not come with your careful observation, **21**nor will people say, ‘Here it is,’ or ‘There it is,’ because the kingdom of God is within you.” **22**Then he said to his disciples, “The time is coming when you will long to see one of the days of the Son of Man, but you will not see it. **23**Men will tell you, ‘There he is!’ or ‘Here he is!’ Do not go running off after them. **24**For the Son of Man in his day will be like the lightning, which flashes and lights up the sky from one end to the other. **25**But first he must suffer many things and be rejected by this generation. **26**“Just as it was in the days of Noah, so also will it be in the days of the Son of Man. **27**People were eating, drinking, marrying and being given in marriage up to the day Noah entered the ark. Then the flood came and destroyed them all.

28“It was the same in the days of Lot. People were eating and drinking, buying and selling, planting and building. **29**But the day Lot left Sodom, fire and sulfur rained down from heaven and destroyed them all. **30**“It will be just like this on the day the Son of Man is revealed. **31**On that day no one who is on the roof of his house, with his goods inside, should go down to get them. Likewise, no one in the field should go back for anything. **32**Remember Lot’s wife! **33**Whoever tries to keep his life will lose it, and whoever loses his life will preserve it. **34**I tell you, on that night two people will be in one bed; one will be taken and the other left. **35**Two women will be grinding grain together; one will be taken and the other left.”

37“Where, Lord?” they asked. He replied, “Where there is a dead body, there the vultures will gather.”

18 1 Then Jesus told his disciples a parable to show them that they should always pray and not give up. **2**He said: “In a certain town there was a judge who neither feared God nor cared about men. **3**And there was a widow in that town who kept coming to him with the plea, ‘Grant me justice against my adversary.’ **4**“For some time he refused. But finally he said to himself, ‘Even though I don’t fear God or care about men, **5**yet because this widow keeps bothering me, I will see that she gets justice, so that she won’t eventually wear me out with her coming!’” **6**And the Lord said, “Listen to what the unjust judge says. **7**And will not God bring about justice for his chosen ones, who cry out to him day and night? Will he keep putting them off? **8**I tell you, he will see that they get justice, and quickly. However, when the Son of Man comes, will he find faith on the earth?” **9**To some who were confident of their own righteousness and looked down on everybody else, Jesus told this parable: **10**“Two men went up to the temple to pray, one a Pharisee and the other a tax collector. **11**The Pharisee stood up and prayed about himself: ‘God, I thank you that I am not like other men—robbers, evildoers, adulterers—or even like this tax collector. **12**I fast twice a week and give a tenth of all I get.’ **13**“But the tax collector stood at a distance. He would not even look up to heaven, but beat his breast and said, ‘God, have mercy on me, a sinner.’ **14**“I tell you that this man, rather than the other, went home justified before God. For everyone who exalts himself will be humbled, and he who humbles himself will be exalted.”

Writing above the main altar:

"Draw near to God, and He will draw near to you." (James 4:8)

Cover Image:

A 17th-century Dutch etching of the Parable of the Unjust Steward.